

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

№ 075 (7485)

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

"Spiegel" in yalanı
təsdiq olundu

7

YAP Mərkəzi Aparatında Vyetnam nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib

6

Güclü xalq, güclü dövlət, güclü lider vəhdəti: 9 oktyabr 2013-cü il

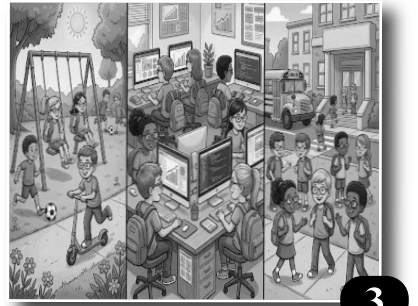

Sosial şəbəkələr ailə münasibətlərini
necə təhlükə altına salır? - FAKTLAR

8

Eynəkli uşaqlar və
onların kor valideynləri

3

Həyəcan signalı: vəhşi
heyvanların sayı 73 faiz azalıb

7

"Azərbaycan
Mərkəzi Asiya
ölkələri üçün
mühüm tərəfdaş
statusuna
sahibdir"

5

Yol çökdükdə
avtomobilə və ya
vətəndaşa dəyən
zərəri kim
ödəməlidir?

8

Azərbaycan Mərkəzi Asiya üçün mühüm və etibarlı TƏRƏFDAŞDIR!

“Azərbaycan-Türkmənistan münasibətləri son illərdə dinamik şəkildə inkişaf edir”. Bu sözləri Prezident İlham Əliyev Azərbaycan və Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları 8-ci Məşvərət görüşündə çıxışı zamanı deyib. Ötən ildən bəri artıq beş yüksək səviyyəli səfərin həyata keçirildiyini vurğulayan dövlətimizin başçısı qeyd edib: “Bu, siyasi dialoqumuzun intensivliyini və iktərəfli əlaqələri daha da gücləndirmək üçün qarşılıqlı istəyimizi əks etdirir”. Prezident İlham Əliyev Türkmənistan Xalq Məsləhətinin sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun təşəbbüsü ilə Füzuli şəhərində məscidin tikintisini xüsusi vurğulayıb.

“Keçən il onun təməlinin qoyulmasında birgə iştirak etdik. Qardaş Türkmənistanın ölkəmizə verdiyi bu hədiyyə xalqlarımızın dostluğunun və mənəvi yaxınlığının daha bir sübutudur”, - deyərək dövlətimizin başçısı əlavə edib. Qeyd edək ki, Türkmənistan Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədovun 2026-cı il iyunun 22-də Azərbaycana səfəri zamanı keçirilmiş görüş və mətbuata verilmiş bəyanat iki ölkə arasında münasibətlərin yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşunu bir daha təsdiqlədi. Bu görüş gələcək əməkdaşlığın strateji istiqamətlərini müəyyən edən mühüm siyasi hadisə kimi qiymətləndirilir. Bu gün Azərbaycanın xarici siyasət kursunda demokratik ölkələrlə çoxtərəfli münasibətlər sistemi üstünlük təşkil edir. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi balanslaşdırılmış xarici siyasət nəticəsində ölkəmizin beynəlxalq nüfuzu günü-gündən yüksəlir və dünya dövlətləri ilə dostluq münasibətləri möhkəmlənir. Bu kontekstdə Türkmənistan ilə münasibətlər də xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Məlumdur ki, Azərbaycanla Türkmənistanı bir-birinə ortaq din, tarix, dil və mədəniyyət bağlayır və bu amillər iki ölkə münasibətlərinin möhkəm təməl üzərində qurulmasına şərait yaradıb. Tarixi köklərə bağlı olan Azərbaycan-Türkmənistan münasibətləri hələ sovetlər dövründə dinamik inkişaf edib. Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra hər iki ölkə arasında münasibətlər keyfiyyətcə yeni mərhələyə qədəm qoyub, Türkmənistan 1992-ci ildə Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyıb və həmin dövrdən etibarən iki ölkə arasında münasibətlərin inkişafı istiqamətində

Prezident İlham Əliyev: “İqtisadi-ticari əməkdaşlıq güclənir, qarşılıqlı investisiyalar artır və birgə layihələr həyata keçirilir”

mühüm addımlar atılıb. Tərəflər arasında imzalanmış sənədlər əlaqələrin normativ-hüquqi bazasını təşkil etməklə, siyasi və iqtisadi sahələrdə birgə mübadilələri genişləndirib. Oktyabrın 8-də Türkmənistanın Türkmənbaşı şəhərində sənədlərin imzalanması mərasimi olub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Türkmənistan Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədov, Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarov, Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev, Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev və Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rəhmon “Azərbaycan Respublikası və Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları 8-ci Məşvərət görüşünün Birgə Bəyanatı”nı və “Azərbaycan Respublikası və Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları 8-ci Məşvərət görüşünün tənzimləyici sənədləri haqqında Qərar”ı imzaladılar.

“İQTİSADI-TİCARİ ƏMƏKDAŞLIQ GÜCLƏNİR, QARŞILIQLI İNVESTİSIYALAR ARTIR VƏ BİRGƏ LAYİHƏLƏR HƏYATƏ KEÇİRİLİR”

Bildiyimiz kimi, Türkmənistanın Türkmənbaşı şəhərində Azərbaycan Respublikası və Mərkəzi Asiya dövlət başçıları 8-ci Məşvərət Görüşü keçirilir. Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları 8-ci Məşvərət Görüşü formatı ilk dəfə 2018-ci ildə Qazaxıstanın Astana şəhərində keçirilib. İndiyədək 7 rəsmi və 1 qeyri-rəsmi görüşün keçirilməsi bu platformanın region dövlətləri arasında siyasi dialoqun və əməkdaşlığın mühüm mexanizmlərindən birinə çevrildiyini göstərir. Azərbaycanın bu formata tam hüquqlu şəkildə qoşulması isə regional əməkdaşlığın coğrafiyasının genişlənməsində yeni mərhələ yaradıb. Azərbaycanın Məşvərət Görüşü formatı ilə əlaqələri tam hüquqlu iştirak qərarından əvvəl də ardıcıl şəkildə inkişaf edib. Prezident İlham Əliyev 2023-cü ildə Düşənbədə keçirilən 5-ci, 2024-cü ildə isə Astanada keçirilən 6-cı Məşvərət Görüşündə fəxri qonaq qismində iştirak və çıxış edib. Bu iştirak Azərbaycanın Mərkəzi Asiya dövlətləri ilə siyasi dialoqa və regional əməkdaşlıq proseslərinə artan marağının göstəricilərindən biri olub. 2025-ci il noyabrın 16-da Özbəkistanın Daşkənd

şəhərində keçirilən 7-ci Məşvərət Görüşündə Azərbaycanın Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları 8-ci Məşvərət Görüşündə tam hüquqlu iştirakı barədə qərarın qəbul edilməsi münasibətlərin institusional baxımdan yeni mərhələyə keçməsinə şərait yaradıb. Bununla da əvvəllər “C5” formatında olan əməkdaşlıq platforması Azərbaycanın iştirakı ilə faktiki olaraq “C6” formatında daha geniş regional məzmun qazanıb.

Region ölkələrinin liderlərini bir araya gətirən bu toplantı Mərkəzi Asiyada və onunla əlaqəli coğrafiyada siyasi, iqtisadi və nəqliyyat əməkdaşlığının yeni imkanlarının müzakirəsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. “Son illərdə Azərbaycanın Mərkəzi Asiya ölkələri ilə qarşılıqlı fəaliyyəti xeyli genişləndi”. Bu barədə Prezident İlham Əliyev Azərbaycan və Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları 8-ci Məşvərət görüşündə çıxışı zamanı bildirib. Siyasi əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğunu vurğulayan dövlətimizin başçısı qarşılıqlı yüksək səviyyəli səfərlərin müntəzəm hal aldığını qeyd edib. “İqtisadi-ticari əməkdaşlıq güclənir, qarşılıqlı investisiyalar artır və birgə layihələr həyata keçirilir”, - deyərək Prezident əlavə edib.

“AZƏRBAYCANIN MƏRKƏZİ ASİYA ÖLKƏLƏRİ İLƏ TİCARƏT DÖVRİYYƏSİNİN ÖTƏN İL 50 FAİZDƏN ÇOX ARTIB”

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın Mərkəzi Asiya ölkələri ilə ticarət dövriyyəsinin ötən il 50 faizdən çox artdığını bildirib: “Bu gün ölkəmizdə Mərkəzi Asiya ölkələrinin kapitalı ilə 400-dən çox şirkət aktiv şəkildə fəaliyyət göstərir. Son illərdə Azərbaycan Qazaxıstan, Özbəkistan və Qırğızıstanla birgə investisiya fondları yaradıb. Bu fondların hər birinin kapitalı yüz milyonlarla dollar təşkil edir”. Azərbaycan Prezidenti, ilk növbədə, birgə layihələrin həyata keçirilməsi, yeni istehsal müəssisələrinin yaradılması və sənaye əməkdaşlığının genişləndirilməsi üçün bu investisiya fondlarının imkanlarından daha fəal istifadənin zəruriliyini qeyd edib. “Biz təkə qarşılıqlı ticarəti artırmaqla kifayətlənməməliyik, həm də birlikdə investisiya qoymalı, istehsal etməli və xarici bazarlara çıxmalıyıq”, - deyərək əlavə edib.

“XƏZƏR DƏNİZİ ÖLKƏLƏRİMİZ ARASINDA QARŞILIQLI NƏQLİYYAT ƏLAQƏLƏRİNDƏ GETDİKÇƏ DAHA VACİB ROL OYNAYIR”

Avrasiya məkanında iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin istiqamətləri sürətlə dəyişir. Yeni ticarət marşrutlarının axtarılması, enerji resurslarının alternativ istiqamətlər üzrə daşınması və ölkələrin xarici bazarlara çıxış imkanlarını genişləndirmək cəhdləri regionlararası əməkdaşlığın əhəmiyyətini əvvəlkindən daha da artırır. Bu prosesdə Xəzər hövzəsi xüsusi mövqeyə malikdir. Çünki bu məkan Şərqlə Qərbi birləşdirən mühüm coğrafi xətt olmaqla yanaşı, Mərkəzi Asiya ilə Cənubi Qafqaz arasında iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin inkişafı üçün də imkanlar yaradır. Son illərdə Mərkəzi Asiya dövlətləri ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin intensivləşməsi məhz bu realiaqlar fonunda baş verir. Siyasi dialoqun genişlənməsi iqtisadi münasibətləri, nəqliyyat-logistika layihələrini və enerji əməkdaşlığını da hərəkətə gətirir. İktərəfli münasibətlərlə yanaşı, bu əlaqələr getdikcə daha geniş regional əməkdaşlıq formatında da yeni məzmun qazanır. “Nəqliyyat Mərkəzi Asiya və Azərbaycan arasında əməkdaşlığın əsas sahələrindən biridir”, - deyərək Prezident İlham Əliyev bildirib. Dövlətimizin başçısı qeyd edib: “Xəzər dənizi ölkələrimiz arasında qarşılıqlı nəqliyyat əlaqələrində getdikcə daha vacib rol oynayır. Xəzərin hər iki sahilindəki nəqliyyat infrastrukturunu Mərkəzi Asiyalı Azərbaycanla və daha sonra beynəlxalq bazarlarla birləşdirmək üçün çox vacibdir”. Prezident, həmçinin qeyd edib ki, bizim ortaq məqsədimiz bu marşrutları daha səmərəli və rəqabətə davamlı etməkdir.

Azərbaycanın Mərkəzi Asiya dövlətləri ilə əlaqələrinin genişləndirilməsi xarici siyasətinin mühüm istiqamətlərindən birini təşkil edir. Bu siyasət çərçivəsində region ölkələri ilə siyasi dialoqun gücləndirilməsi, qarşılıqlı faydalı iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi və çoxtərəfli əməkdaşlıq mexanizmlərində fəal iştirak xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Türkmənistanla münasibətlərin inkişafı da bu kontekstdə mühüm yer tutur. Prezident İlham Əliyevin Türkmənistanı işğızar səfəri də məhz bu əməkdaşlıq gündəliyi fonunda diqqət çəkir. Səfər çərçivəsində dövlətimizin başçısının Mərkəzi Asiya və Azərbaycan Respublikası Dövlət Başçıları 8-ci Məşvərət Görüşündə iştirakı Azərbaycanın regional əməkdaşlıq prosesində artan rolunun növbəti göstəricisidir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Eynəkli uşaqlar və onların kor valideynləri

Dünyada azı 2,2 milyard insan yaxından və ya uzaqdan görmə pozuntusundan əziyyət çəkir. Bu hallardan ən az 1 milyardı tamamilə qarşısı alınmış və ya hələ də müalicə olunmamış, yəni sadəcə eynək taxmaqla düzələn problemlərdir.

Global miqyasda təxminən 450 milyon uşağın müalicə tələb edən göz problemi var. Onlardan təxminən 90 milyonu müxtəlif dərəcəli görmə itkisi ilə yaşayır. Bu uşaqların 1,4 ilə 2 milyona yaxını tamamilə korluqdan əziyyət çəkir. Uşaqlarda görmə zəifliyinin ən çox rast gəlinən, təxminən 77%-i miopiya-yaxından görmə son illərdə uşaqlar arasında sürətlə artır. Bunun əsas səbəbi rəqəmsal ekranlara-telefon, planşetə uzun müddət yaxından baxmaq və açıq havada az vaxt keçirməkdir.

Gözünü açıb bizi görən uşaqlar təbii ki, bizə bənzəyəcək. Biz nə qədər evdən təmiz havaya çıxmırıqsa, nə qədər serial izləyiriksə, nə qədər sosial şəbəkələrdə gəzib bəzən boş və mənasız videoların, fotoların, söhbətlərin ağızına düşürüksə, təbii ki, uşaqlarımızı da təmiz havaya çıxarmağa vaxtımız olmayacaq. Beləliklə, uşaqlar da təmiz havaya həsrət qalacaq, evin bir küncündə əylənməyə bir şey axtaracaq. Bunun üçün çox əziyyət çəkməyəcək. Çünki biz onun sakit dayanması, bizə mane olmaması üçün əlimizdən gələni edirik. Əllərinə telefon verib başımızdan edirik, kompüterini açıb yaşına, dünyagörüşünə uyğun olmayan

cizgi filmlərinə baxmağa təhrik edirik. O cizgi filmləri ki, uşağa yalnız vahimə, çığırbağır, qan-qada aşılayır. O videolara uşaqlar baxır ki, ona qətiyyə baxmamalıdır.

Maraqlıdır, sosial şəbəkələrin iyirənc bir məkana çevrildiyi bir dövrdə biz uşaqlara necə telefon verə bilirik, onları necə nəzarətsiz qoya bilirik? Axı özümüz dəfələrlə gözlənilməz anda belə əxlaqsız videolarla qarşılaşmalı oluruq. Bəs bunu necə düşünməyəsən ki, həmin videolar uşağın da qarşısına çıxma bilər?

Uşaq nə üçün oyunu kompüterdə və yaxud telefonda oynamalıdır? Bizim çoxsaylı uşaq oyunlarımız ola-ola, həm də təmiz havada oynanılan oyunlar, nə üçün onları övladımıza çox görmüşük? Nə üçün uşaqları öz maraq və istəklərimizin qurbanı edirik? Biz işimiz, serialımız var deyərək onları təmiz havaya çıxarmırıq. Uşaq oyunlarını onlara öyrətmirik. Nə üçün onları öz qurbanımıza çeviririk?..

Həm uşaqlara, həm də uşaq oyunlarına, gəlin, rəhm edək. İnanın, çox qısa zamanda uşaqlara etdiyimiz sitəmin nəticələrini görəcəyik. Onların xəstəhal olduğunu, ruhsuz, duyğusuz böyüdüynü, sonrakı illərdə

özünə dost, rəfiqə tapmaqda çətinlik çəkəcəyini gördükçə üreyimiz sızlayacaq. Bu zaman kimi təqsir hesab edəcəyik. Heç inanmıram ki, bunun üçün özümüzü tənbeh edək. Bu günahları da zamanın və zamanın üzərini yükləyəcəyik. Lakin nə zaman dəyişir, nə də zaman. Onları dəyişdirən biz insanlarıq. Şüursuzcasına düşüncələrimiz, hərəkətlərimiz zamana öz "təhə"sinə verir. Bir də baxırıq ki, dünənə bu gün arasında o qədər fərq var ki... Belə olanda isə zamanədən gileylənirik. Lakin zamanın da zaman kimi heç bir günahı yoxdur.

Bütün yeniliklərə qapımızı açan, onları yuxarı başda əyləşdirən bizik. Bütün yenilikləri acgözlüklə qarşılayan, özümüzün olanı yaddan çıxaran, unudan da bizik. Müasirlik adı altında dünənimizin üzərindən xətt çəkən də bizik. Eləcə də uşaqları öz uşaqlığımdan fərqli şəkildə böyüdən də bizik.

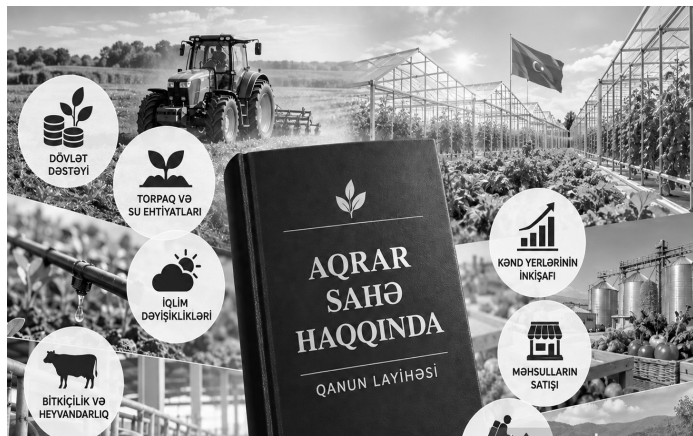
Söz yox ki, biz istəsək, həyatımızı elə

istədiyimiz şəkildə qura bilərik. Lakin "müasirliyə" boyun əyirik. Həyatımıza nə qədər qoydusa, ondan asılı vəziyyətə düşürük. Sanki beynimizi yuyurlar, yeniliklər adı altında əslində bizə keçmişimizi unuttururlar. Elə özümüzün oynadığımız onlarla uşaq oyunları kimi.

Beləliklə, harada bir eynəkli uşaq görürsə, dərhal onun kor valideynləri gözlərim önündə canlanır. Xeyr, kor deyərək onların fiziki çatışmazlığından deyil, əsla, sadəcə baxıb, lakin görə bilmədiklərindən bəhs etmək istəyirəm.

Lakin gəlin, dərinə düşünək: həm uşaqlara, həm də uşaq oyunlarına rəhm edək. Övladlarımızın sağlam, təşəkkürlü, duyğulu, dostlu, rəfiqəli böyüməsi üçün onlardan uşaq oyunlarını əsirməmək. Öyrədək, aşılayaq ki, onları həm də unudulmağa qoymayaq. Bu, həm də onların təhlükə qarşısında qalan sağlamlığı üçün əlverişli olar.

Mətanət Məmmədova

"Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalının artırılması, bazarda bolluğun yaradılması, əhalinin ərzaq təminatının yaxşılaşdırılması və kənd yerlərinin sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi dövlət siyasətinin əsas prioritetləri sırasında yer alır". Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri, deputat Tahir Rzayev "Aqrar sahə haqqında" qanun layihəsinin müzakirəsi ilə bağlı SİA-ya açıqlamasında bildirib ki, aqrar sektor ölkənin iqtisadi və sosial inkişafında mühüm istiqamətlərdən biridir.

Tahir Rzayev qeyd edib ki, son illərdə aqrar sahənin inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atılıb, fermerlərə və kənd təsərrüfatı istehsalçılarına müxtəlif dəstək mexanizmləri tətbiq olunub. Bununla yanaşı, müasir iqtisadi münasibətlər aqrar sektor qarşısında yeni tələblər formalaşdırır. Bu baxımdan istehsalın artırılması ilə yanaşı, məhsulların rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi, emal sənayesinin inkişafı, logistika imkanlarının genişləndirilməsi və daxili bazarın dayanıqlı təminatı xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Komitə sədri bildirib ki, "Aqrar sahə haqqında" qanun layihəsi Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və akvakultura məhsullarının istehsalı və emalı sahələrinin inkişafına dair 2026–2030-cu illər üçün Dövlət Proqramında nəzərdə tutulan tədbirlərdən irəli gəlir. Layihə aqrar sahədə dövlət tən-

"Təqdim olunan qanun layihəsi aqrar sahədə idarəetməni sistemləşdirəcək"

zimlənməsi və dəstəyinin hüquqi, təşkilati, sosial və iqtisadi əsaslarını müəyyən edir.

"Hazırda aqrar sahədə müxtəlif istiqamətləri tənzimləyən çoxsaylı qanunlar mövcuddur. Lakin müasir dövr bu qanunvericilik normalarının sistemləşdirilməsini, aqrar sahə üzrə vahid hüquqi bazanın yaradılmasını və idarəetmədə vahid yanaşmanın formalaşdırılmasını zəruri edir. Təqdim olunan qanun layihəsi də məhz bu ehtiyacdən irəli gəlir və aqrar sahənin hüquqi çərçivəsinin daha sistemli şəkildə müəyyənəndirilməsinə xidmət edir", – deyərək Tahir Rzayev vurğulayıb.

Onun sözlərinə görə, sənəd kifayət qədər geniş və əhatəlidir və aqrar sektorun müxtəlif istiqamətlərini əhatə etməklə yanaşı, bu sahənin idarəetmə və inkişaf prinsiplərini də müəyyən edir. Qanun qəbul edildicə təqdirə "Taxıl haqqında", "Çayçılıq haqqında", "Pambıqçılıq haqqında" və "Kənd təsərrüfatı kooperativləri haqqında" qanunların ləğv olunması nəzərdə tutulur. Həmin qanunların aktual və əhəmiyyətli müddəalarının isə yeni qanunvericilik aktında əks etdirilməsi planlaşdırılır. Deputat qeyd edib ki, aqrar sahədə qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi yalnız hüquqi məsələlərin həlli baxımından deyil, həm də kənd təsərrüfatının iqtisadi səmərəliliyinin artırılması baxımından əhəmiyyətlidir. Onun fikrincə, istehsalçı üçün aydın və sabit hüquqi mühitin yaradılması investisiya imkanlarının genişlənməsinə, yeni texnologiyaların tətbiqinə və kənd təsərrüfatında müasir idarəetmə üsullarının inkişafına şərait yarada bilər.

Tahir Rzayev bildirib ki, aqrar sektorun inkişafı məsələsində əsas diqqət çəkən məqamlardan biri də kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətidir. Onun sözlərinə görə, məhsul bolluğunun yaradılması, istehsalın artırılması və bazar iqtisadiyyatının geniş-

ləndirilməsi mühüm məqsədlər olsa da, bəzi kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətində müşahidə olunan artım da diqqətdən kənarda qala bilməz.

"Əsas məqsəd kənd təsərrüfatı məhsullarının bolluğunun yaradılmasıdır. Bununla yanaşı, bazarda qiymətlərin formalaşmasına təsir edən amillər də ciddi şəkildə araşdırılmalıdır. İstehsalın həcmi, maya dəyəri, logistika, emal və satış zəncirində yaranan xərclər məhsulun son qiymətinə təsir göstərir. Bu baxımdan aqrar siyasət yalnız istehsalın artırılması ilə məhdudlaşmamalı, məhsulun istehsalçıdan istehlakçıya qədər keçdiyi bütün mərhələləri əhatə etməlidir", – deyərək komitə sədri bildirib.

O vurğulayıb ki, aqrar sektorun dayanıqlı inkişafı ölkənin ərzaq təhlükəsizliyi ilə birbaşa bağlıdır. Əhalinin keyfiyyətli və ölçətan ərzaq məhsulları ilə təmin olunması üçün yerli istehsalın gücləndirilməsi, fermerlərin fəaliyyətinin stimullaşdırılması və məhsuldarlığın yüksəldilməsi vacibdir.

Deputatın sözlərinə görə, qanun layihəsinin mühüm istiqamətlərindən biri də kənd yerlərinin sosial-iqtisadi inkişafına töhfə verməkdir. Aqrar sektorun inkişafı kənd əhalisinin məşğulluğunun artırılması, yeni iş yerlərinin yaradılması və regionlarda iqtisadi fəaliyyətin yüksəldilməsi baxımından geniş imkanlar yaradır. Tahir Rzayev qeyd edib ki, kənddən şəhərə miqrasiyanın azalması üçün kənd yerlərində insanların iqtisadi fəaliyyət göstərməsi və gəlir əldə etməsi üçün əlverişli şərait yaradılmalıdır. Bu baxımdan kənd təsərrüfatının yalnız ənənəvi istehsal sahəsi kimi deyil, müasir texnologiyalar, emal müəssisələri, logistika və innovasiyalarla əlaqəli bütöv iqtisadi sistem kimi inkişaf etdirilməsi vacibdir.

Onun sözlərinə görə, heyvan və bitki sağlamlığının qorunması, su və torpaq ehtiyatlarından səmərəli istifadə, ekoloji tarazlığın qorunması da aqrar siyasətin əsas istiqamətləri sırasında olmalıdır. Çünki kənd təsərrüfatının uzunmüddətli inkişafı təbii resursların qorunmasında və onların səmərə-

rəli idarə olunmasından birbaşa asılıdır. "Aqrar sektor çətin və məsuliyyətli sahədir. Burada çevik idarəetmə, dövlət qurumları arasında koordinasiya, istehsalçılarla qarşılıqlı əlaqə və sağlam münasibətlər tələb olunur. Torpaq və su ehtiyatlarından tutmuş heyvandarlığa, bitkiçiliyə, aqrar xidmətlərə, emala və ixraca qədər bütün istiqamətlər bir-biri ilə əlaqədardır", – deyərək Tahir Rzayev bildirib.

Deputat əlavə edib ki, aqrar sektorun rəqabət qabiliyyətinin artırılması Azərbaycanın ixrac imkanlarının genişləndirilməsi baxımından da əhəmiyyətlidir. Yerli məhsulların həm daxili bazarda, həm də xarici bazarlarda rəqabət apara bilməsi üçün keyfiyyət standartlarının yüksəldilməsi, emal imkanlarının artırılması və müasir logistika sistemlərinin formalaşdırılması vacibdir. Tahir Rzayev bildirib ki, dövlət tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər, qəbul olunan qanunlar və əldə edilən nəticələr barədə ictimaiyyətin məlumatlandırılması da mühüm əhəmiyyət daşıyır. Onun sözlərinə görə, aqrar sahədə həyata keçirilən islahatların mahiyyəti və məqsədləri cəmiyyətə düzgün çatdırılmalı, fermerlərin və digər istehsalçıların qanunvericilikdəki yeniliklər barədə məlumatlılığı artırılmalıdır.

Komitə sədri qeyd edib ki, "Aqrar sahə haqqında" qanun layihəsinin hazırlanması və müzakirəsi zamanı müxtəlif dövlət qurumlarının, Milli Məclisin aidiyyəti komitələrinin və digər tərəflərin mövqelərinin nəzərə alınması vacibdir. Onun sözlərinə görə, layihənin geniş müzakirəyə çıxarılması qanunun daha təkmil və praktik mexanizmlərə əsaslanmasına imkan verə bilər. "Qanun layihəsinin müzakirəsinə də məhz bu yanaşma ilə baxırıq. Məqsəd aqrar sahənin bütün istiqamətlərini əhatə edən, müasir çağırışlara cavab verən və gələcək inkişaf üçün möhkəm hüquqi baza formalaşdıran qanunvericilik mexanizminin yaradılmasıdır", – deyərək Tahir Rzayev vurğulayıb.

Günay Hacıyeva

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev son 23 ildə xalq qarşısında verdiyi bütün vədləri səylə, ardıcıl və sistemli surətdə yerinə yetirərək, xalqın Liderinə, Sərkərdəsinə çevrildi. Azərbaycan Prezidentinin yürütdüyü siyasətin məqsədyönlüyü, ardıcılığı hər bir vətəndaşda gələcəyə böyük inam və əminlik yaradır. Dövrün tələbi kimi qarşıda duran vəzifələri düzgün müəyyənləşdirib, həyata keçirdiyi islahatlarla inkişaf mexanizminin daha da çevikliyinə, işləkliyinə nail olub. Ölkə başçısının gördüyü işlər, həyata keçirdiyi bütün layihə və proqramlar, ilk öncə milli maraqları özündə əks etdirir. Azərbaycan dünyanın ən sürətlə inkişaf edən, yeniləşən, müasirləşən, demokratikləşən dövlətinə çevrilib.

Bu gün Azərbaycanda güclü dövlət idarçılığı mövcuddur. Cənab İlham Əliyev 2003-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməsi ilə ölkəmiz bütün sahələr üzrə sürətli inkişaf yoluna qədəm qoydu. Müstəqil Azərbaycanın yürütdüyü siyasət ölkəmizin etibarlı və strateji tərəfdaş kimi nüfuzunu beynəlxalq aləmdə yüksəldib və dünya birliyinin ayrılmaz hissəsinə çevirib. 2003-cü il oktyabrın 1-də Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan xalqına müraciət edərək, namizədliyini siyasi varisi cənab İlham Əliyevin xeyrinə geri götürdüyünü elan edərək bildirmişdi: "İnanıram ki, Mənim axıra çatdırı bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri Sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırı biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm". Bu inam Ulu Öndərin siyasi varisi Cənab İlham Əliyevin üzərinə böyük məsuliyyət qoyurdu. Dövlət başçısının verdiyi bütün vədlər və təqdim etdiyi proqramlar yerinə yetirilib. Əlbəttə, xalqımız görülməli işləri, əldə olunan nailiyyətləri hər zaman dəyərləndirir və ən yüksək səviyyədə qiymətləndirir. Odur ki, xalqımız 2003-cü il oktyabrın 15-də, 2008-ci il oktyabrın 15-də, 2013-cü il oktyabrın 9-da və 2018-ci il aprelin 11-də və 2024-cü il fevralın 7-də keçirilən prezident seçkilərində də Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasətinin layiqli davamçısına, əmin-amanlığa, tərəqqiyə və quruculuğa səs verdi.

10 İLDƏ QAZANILAN BÖYÜK NAILİYYƏTLƏRƏ, SÜRƏTLİ İNKİŞAF VƏ UĞURLA VERİLƏN SƏS

2013-cü il oktyabrın 9-da Azərbaycanda keçirilən prezident seçkiləri ölkəmizin tarixinə mühüm hadisə kimi düşdü. Ölkə vətəndaşlarının səsvermədəki fəallığı seçkiləri müşahidə edən xarici ekspertlərin diqqətindən yayınmadı. Müşahidəçilərin hamısı bu amili yüksək qiymətləndirərək son illərdə ölkəmizdə demokratik proseslərin uğurla getdiyini, prezident seçkilərinin azad və şəffaf keçirildiyini bildirdilər. Azərbaycan vətəndaşları 2013-cü ildə yenidən öz səslərini İlham Əliyevə verdilər. Əslində, Azərbaycan xalqı bu növbəti seçkidə son 10 ildə qazanan böyük nailiyyətlərə, sürətli inkişafa və qazanan uğurların davam etdirilməsinə səs verdi. Həmin seçkilərdən sonra Azərbaycan Prezidenti and içdi: "Azərbaycan xalqını əmin etmək istəyirəm ki, mən bundan sonra da ölkəmizin hərtərəfli inkişafı, xalqımızın rifahı üçün əlimdən gələni əsirgəməyəcəyəm". Azərbaycan dövlətinin siyasi və iqtisadi müstəqilliyi daha da möhkəmləndi, ölkəmizin dünyadakı nüfuzu artdı. Dövlətimizin başçısının uğurlu fəaliyyət modeli bütün dünyanın qabaqcıl ölkələri tərəfindən qəbul olundu. Həyata keçirilən qlobal və regional layihələr ölkəmizin dünyaya inteqrasiyasını sürətləndirdi. Güclü xalq, güclü dövlət, güclü lider vəhdəti müasir müstəqil Azərbaycanın devizinə çevrildi. Azərbaycan dünyada güclü və nüfuzlu dövlət və davamlı inkişafın təmin olunduğu ölkə kimi tanınır. Müasir dövrün qlobal çağırışlarına dəstək verən müstəqil Azərbaycanın yürütdüyü siyasət, ölkəmizin etibarlı və strateji tərəfdaş kimi, nüfuzunu beynəlxalq aləmdə

Güclü xalq, güclü dövlət, güclü lider vəhdəti: 9 oktyabr 2013-cü il

də yüksəldib və dünya birliyinin ayrılmaz hissəsinə çevirib. Müstəqil dövlətimizdə kənd təsərrüfatında, kosmik sənayedə, hərbi sənayedə, səhiyyədə, təhsildə və s. əldə olunan uğurlar, eləcə də, beynəlxalq səviyyədə qurduğu münasibətlər, davamlı inkişaf əldə olunan nailiyyətlərdir. Tam cəsarətlə demək olar ki, ölkəmizdə aparılan müstəqil dövlət quruculuğu prosesində iqtisadi islahatların və inkişafın Azərbaycan modeli yaranıb. Bu model əsasında uğurla həyata keçirilən və yeni çalarlarla zənginləşdirilən sosial-iqtisadi siyasətin nəticələri Azərbaycanın həm də beynəlxalq imicinin və dövlət müstəqilliyinin daha da möhkəmləndirilməsinə gətirib çıxarıb. Dövlət başçısının uğurlu sosial siyasəti respublika əhalisinin rifah halının yaxşılaşdırılması, sosial cəhətdən həssas əhali qruplarına dövlət qayğısının artırılması istiqamətində kompleks tədbirlərin ildən-ilə güclənməsinə, geniş əhali kateqoriyalarını əhatə edən etibarlı sosial müdafiə sisteminin formalaşdırılmasına imkan yaradıb.

"BİZİM SİYASƏTİMİZ, ADDIMLARIMIZ, XOŞ NİYYƏTİMİZ VƏ XARİCİ SİYASƏTİMİZİN ƏMƏKDAŞLIQ ÜZƏRİNDƏ QURULMASI BİZƏ BÖYÜK DOSTLAR DÜŞƏRGƏSİ QAZANDIRA BİLMİŞDİR"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2003-cü ildə ölkənin Prezidenti vəzifəsinin icrasına başladığı zaman çıxışında dedi ki, sözləri xatırlatmaq yerinə düşər: "Milliyyətdən, dinindən, siyasi əqidəsindən asılı olmayaraq, hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidenti olacağam və Azərbaycan xalqının etimadını doğruldacağam". Cənab İlham Əliyev hər bir Azərbaycan vətəndaşı üçün Prezident oldu və xalqın etimadını doğrultdu. Ötən dövrdə uğurlu inkişaf tarixini yaşayan Azərbaycanda həyata keçirilən kompleks islahatlar, geniş quruculuq işləri və yaradılan güclü iqtisadiyyat Azərbaycanın əsas inkişaf göstəriciləridir. Həyata keçirilən çoxtərəfli və balanslaşdırılmış xarici siyasət nəticəsində, Azərbaycan regionun ən güclü və nüfuzlu dövlətinə çevrilib. Təkcə onu demək kifayətdir ki, ölkəmizin iştirakı olmadan regionda heç bir strateji layihə reallaşdırılmayıb. Ölkə başçısı İlham Əliyev çıxışlarının birində qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan dünya miqyasında böyük rəhbərlik malik olan bir ölkədir: "İkitərəfli əlaqələr inkişaf edir, biz dünyada daha çox dostlar qazanırıq. Üzvlüyümüz bütün təşkilatlarda bizim sözümüzün böyük çəkisi var". Ölkəmizin BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvlüyünə qəbul olunması onun dünya miqyasında artan nüfuzundan və uğurlu xarici siyasətindən xəbər

verir. Dünyanın 155 ölkəsi Azərbaycana səs verdi. Cənab Prezident "Bizim siyasətimiz, addımlarımız, xoş niyyətimiz və xarici siyasətimizin əməkdaşlıq üzərində qurulması bizə böyük dostlar düşərgəsi qazandıra bilməmişdir. Təsədüfi deyildir ki, Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasına 155 ölkənin dəstəyi ilə üzvlük seçilmişdir. Bu, bizim böyük siyasi, diplomatik qələbəmizdir, müstəqil Azərbaycanın böyük uğurudur", - deyə bildirmişdir. Azərbaycanın müxtəlif beynəlxalq platformalarda iştirakının genişlənməsi, Mərkəzi Asiya dövlətləri ilə münasibətlərin dərinləşdirilməsi, D-8, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa dövlətləri, Çin və ABŞ ilə əlaqələrin müxtəlif formatlarda inkişaf etdirilməsi ölkənin çoxşaxəli diplomatik fəaliyyətinin göstəriciləridir.

ZƏFƏR SƏRKƏRDƏSİ

Son illər ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin artması milli ordumuzun möhkəmlənməsinə də geniş imkan yaradıb. Dövlət büdcəsindən hərbi sahəyə ayrılan xərclərin dəfələrlə artırılması ordumuzun bütün istiqamətlər üzrə potensialının yüksək səviyyəyə çatdırılmasına yol açıb. Dövlət büdcəsindən hərbi sahəyə ayrılan xərclərin dəfələrlə artırılması ordumuzun bütün istiqamətlər üzrə potensialının yüksək səviyyəyə çatdırılmasına səbəb oldu. Ölkənin hərbi qüdrəti və üstünlüyü 2016-cı ilin aprel döyüşlərində nümayiş etdirilib. Bu hərbi əməliyyatlar ən müasir hərbi texnika ilə təchiz edilmiş Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin döyüş əməliyyatlarında real üstünlüyə malik olduğunu nümayiş etdirdi. Azərbaycanın hərbi potensialının möhkəmləndirilməsi və silahlı qüvvələrinin Cənubi Qafqazın ən güclü ordusuna çevrilməsi sahəsində Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında böyük işlər görüldü. Vətənə, dövlətə bağlı olan Azərbaycan Ordusu Lələtəpədə, Naxçıvanın Günnüt, Qızılgaya yüksəkliklərinə sancdığı Azərbaycan bayrağını 44 günlük Vətən müharibəsində erməni işğalı altında olan əraziləri azad edərək əzəli torpaqlarımızda dalğalandırdı. Gənc, müstəqil dövlətin əsaslarının möhkəmliliyi və həyata keçirilən stratejiyanın səmərəliliyi, məhz Prezident İlham Əliyevin liderlik keyfiyyətləri, zəkası, siyasi iradəsi və uzaqgörənliyi sayəsində Zəfər qazandıq. Ölkə başçısı Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu 30 il müddətində davam edən işğala cəmi 44 gün müddətində son qoymağı bacardı, Ermənistanı diz çökdürdü, təslim olmağa məhkum etdi. Və Ali Baş Komandan İlham Əliyev ən yeni tariximizə Zəfər sərkərdəsi kimi öz möhrünü vurdu. Bu gün Azərbaycan yeni bir dövrünü yaşayır. İşğal altından azad

olunan ərazilərimizdə abadlıq-quruculuq işləri sürətlə davam etdirilir. Ermənilərin xarabalığa çevirdiyi məkanlarda yeni yollar çəkilir, dayanıqlı və davamlı iqtisadi fəallığın təmin edilməsinə yönəldilən infrastruktur layihələri reallaşır, tarixi-mədəniyyət və dini abidələrimiz təmir və bərpa olunur. Su, qaz, elektrik təsərrüfatlarının bərpası ilə bağlı işlər uğurla davam etdirilir.

"VERDİYİM BÜTÜN VƏDLƏR, QARŞIMA QOYDUĞUM BÜTÜN VƏZİFƏLƏR İCRA EDİLDİ"

2024-cü il fevralın 7-də Azərbaycanda şəffaf şəkildə keçirilən növbədənəkar Zəfər seçkiləri ölkənin demokratik inkişaf tarixinə daha bir uğur səhifəsini yazdı. Müstəqillik tariximizdə ilk dəfə olaraq ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa edən bütöv Azərbaycanda keçirilən seçkilər hər bir azərbaycanlı qururlandırdı. Azərbaycan yeni dövrə qədəm qoydu. Təsədüfi deyil ki, Cənab İlham Əliyev MSK-nın yekun protokoluna əsasən, 92,12 faiz səsle yenidən prezident seçkilərində qalib gəldi. Yeni dövrün başlanğıcı kimi dəyərləndirilən bu seçkilər ölkəmizin qarşısında yeni imkanlar yaradır. 30 illik torpaq həsrətinə son qoyan tarixi Zəfərimizin, həmçinin ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin müəllifi olan İlham Əliyevin ətrafında bir yumruq kimi birləşən xalq qalib Liderinə səs verməklə bir daha təsdiqlədi ki, xalq Prezident birliyi, həmrəyliyi sarsılmazdır. Suverenliyimizi bərpa edən Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Ücrəngli Bayrağımızı Xankəndi şəhərində ucaltdıqdan sonra xalqa müraciətində bildirdiyi fikirləri xatırlatmaq yerinə düşərdi. Cənab İlham Əliyev bildirmişdir ki, son 20 il ərzində verdiyim bütün vədlər, qarşıma qoyduğum bütün vəzifələr icra edildi: "İyirmi il bundan əvvəl Prezident kimi öz vəzifə borcunu yerinə yetirməyə başlayanda qarşıma bir nömrəli vəzifə qoymuşdum ki, Azərbaycan Bayrağı o vaxt işğal altında olan bütün ərazilərdə, bütün torpaqlarda, bütün şəhər və kəndlərdə qaldırılsın. Hər gün, hər saat bu müqəddəs məqsədə doğru getdik".

30 ildən sonra ilk dəfə olaraq ərazi bütövlüyümüz tam təmin edilmiş şəkildə seçki keçirildi və bu seçki bütün ölkə ərazisini əhatə etdi. Keçmiş məcburi köçkünlər yurdlarında seçici olaraq səs verdilər. Bu da daha bir tarixi hadisəyə çevrildi. Əlbəttə ki, Zəfər seçkiləri yeni dövrün başlanğıcıdır. Seçkilərdə qazanan bu Zəfər Azərbaycan xalqının Prezidentinə inamının, etimadının təzahürüdür. Cənab İlham Əliyevin növbəti 7 il üçün Prezident seçilməsi öz tarixinin yeni mərhələsinə qədəm qoyan Azərbaycan üçün ən uğurlu başlanğıcıdır. Ermənistanla sülhün əldə olunması, azad olunmuş torpaqlara Böyük Qayıdış kimi nəhəng işlər, vəzifələr durur. Xalq məhz gələcək işıqlı taleyini yalnız öz sinanmış LİDERİ İLHAM ƏLİYEVƏ etibar edə bilər. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri cənab İlham Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasının VIII Qurultayındakı çıxışı ölkəmizin keçdiyi tarixi yolun, əldə etdiyi Zəfərlərin və qarşıdakı siyasi-strateji mərhələnin əsas istiqamətlərinin təqdimatı baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Prezident İlham Əliyev çıxışında xüsusi olaraq vurğuladı ki, VIII Qurultay Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin tam bərpasından sonra keçirilən ilk qurultaydır. Bu məqam qurultayın siyasi mahiyyətini müəyyən edən əsas amillərdən biridir. Azərbaycan Prezidentinin çıxışı ölkənin gələcək siyasi, iqtisadi və təhlükəsizlik gündəliyinə dair mühüm mesajlarla yadda qaldı. Prezident çıxışında Azərbaycanın əldə etdiyi tarixi zəfərdən sonrakı mərhələdə qarşıda duran vəzifələri, dəyişən regional reallıqları və ölkənin müstəqil siyasət kursunu önə çəkdi. Qarşıda Azərbaycanı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha yeni nailiyyətlər və yeni qələbələr gözləyir.

Nəzakət Ələddinqızı

VIII Qurultaydan strateji hədəflərə doğru

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri cənab İlham Əliyevin 02 oktyabr 2026-cı il tarixində Yeni Azərbaycan Partiyasının VIII Qurultayında çıxışı ölkənin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və geosiyasi həyatında baş verən mühüm dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi, qarşıda duran strateji vəzifələrin müəyyənləşdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Çıxışda Azərbaycanın son onilliklər ərzində keçdiyi inkişaf yolu, dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi, ərazi bütövlüyü və suverenliyin tam bərpası, ölkənin beynəlxalq mövqelərinin güclənməsi, iqtisadi və hərbi potensialının artırılması ilə bağlı məsələlər geniş şəkildə öz əksini tapmışdır. Yeni Azərbaycan Partiyasının VIII Qurultayının xüsusi əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, qurultay Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etməsindən sonra yeni ictimai-siyasi və geosiyasi şəraitdə keçirilmişdir. Çıxışda qeyd olunduğu kimi, Azərbaycan İkinci Qarabağ müharibəsində əldə etdiyi tarixi Zəfərlə işğala son qoymuş, 2023-cü il sentyabrın 20-də isə separatizmə son qoyaraq ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etmişdir. Bu hadisələr Azərbaycanın müasir tarixinin ən mühüm səhifələrindən biri olmaqla yanaşı, ölkənin regiondakı mövqeyini də əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirmişdir.

Azərbaycanın əldə etdiyi Zəfər uzun illər ərzində həyata keçirilən məqsədyönlü və ardıcıl siyasətin nəticəsi kimi təqdim edilmişdir. Çıxışda vurğulanmışdır ki, Azərbaycan həm siyasi, həm diplomatik, həm də hərbi müstəvidə qarşıya qoyduğu məqsədlərə doğru inamla irəliləmişdir. Müharibədən sonrakı dövrdə də ölkənin fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri ərazi bütövlüyünün tam bərpasına nail olmaq olmuşdur. Beynəlxalq müstəvidə aparılan ardıcıl maarifləndirmə və diplomatik fəaliyyət, eləcə də regionda həyata keçirilən təd-

birilər nəticədə Azərbaycanın mövqeyinin möhkəmlənməsinə şərait yaratmışdır.

Cənab prezident çıxışındakı mühüm hissələrindən biri Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması və onun Azərbaycanın dövlətçilik tarixində oynadığı rola həsr olunmuşdur. Bildirilmişdir ki, partiyanın 1992-ci ilin noyabrında Naxçıvanda keçirilmiş təsis qurultayı ölkənin olduqca müəkkəb ictimai-siyasi vəziyyətində baş vermiş və xalqın siyasi iradəsinin ifadəsi olmuşdur. Həmin dövrdə Azərbaycan ciddi siyasi, iqtisadi və hərbi böhranla üz-üzə qalmış, ərazilərimizin işğalı prosesi genişlənməmiş, dövlət idarəçiliyində ciddi problemlər yaranmışdır. Belə bir şəraitdə Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması cəmiyyətin sabitlik, milli birlik və güclü dövlətçilik ideyasına olan ehtiyacından irəli gəlmişdir.

Həmçinin çıxışda ölkə başçısı Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın siyasi həyatında xüsusi rolu qeyd etmişdir. Azərbaycan xalqının Heydər Əliyevin yenidən hakimiyyətə qayıdışına olan inamı ölkənin gələcək inkişafının əsas amillərindən biri kimi qiymətləndirilmişdir. 1993-cü ildə Heydər Əliyevin Prezident seçilməsi ilə dövlət idarəçiliyində sabitlik və ardıcıl inkişaf üçün əsas yaradılmış, ölkənin parçalanması təhlükəsinin qarşısı alınmışdır. Həmin dövrün müəkkəb sosial-iqtisadi və siyasi şəraitinə baxmayaraq, dövlətçilik əsaslarının möhkəmləndirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır. Ulu Öndərin siyasi irsinin mühüm xüsusiyyətlərindən biri kimi müstəqillik, dövlətçilik, iqtisadi müstəqillik, güclü hərbi potensial və milli imkanlardan səmərəli istifadə prinsipləri ön plana çəkilmişdir. 1993–2003-cü illərdə Azərbaycanın beynəlxalq təcridəndən çıxması, ölkənin beynəlxalq təşkilatlarda mövqeyinin möhkəmlənməsi, iqtisadiyyatın bərpası və xarici investisiyaların cəlb olunması istiqamətində mühüm işlər görülmüşdür. “Əsrin kontraktı”nın imzalanması və ölkəyə investisiya axınının başlaması Azərbaycanın iqtisadi inkişafının gələcək mərhələləri üçün mühüm zəmin yaratmışdır.

Çıxışda cənab prezident Azərbaycan dövlətinin son illərdə əldə etdiyi nailiyyətlərə xüsusi diqqət yetirmişdir. Bildirmişdir ki, ölkənin qarşısına qoyduğu əsas vəzifələr ardıcıl şəkildə həyata keçirilmiş, xüsusilə

Nizami Novruzov
Texnika üzrə fəlsəfə doktoru

ərazi bütövlüyünün və suverenliyin bərpası istiqamətində tarixi məqsədə nail olunmuşdur. Azərbaycanın beynəlxalq müstəvidə mövqelərinin güclənməsi, iqtisadi müstəqilliyin təmin olunması və ölkənin beynəlxalq tərəfdaşlıqlarının genişlənməsi onun regionda və dünyada nüfuzunun artmasına şərait yaratmışdır. Qarşıdakı dövr üçün əsas vəzifələrdən biri Azərbaycanın hərbi gücünün daha da artırılması kimi müəyyənləşdirilmişdir. Çıxışda ölkə başçısı qeyd etmişdir ki, əldə edilmiş Zəfərlərə baxmayaraq, dünyada və regionda baş verən proseslər təhlükəsizlik məsələlərinin daim diqqət mərkəzində saxlanmasını tələb edir. Müasir dünyada müharibə və münaqişələrin artması, müxtəlif regionlarda qeyri-sabitliyin davam etməsi dövlətlərin müdafiə qabiliyyətinin yüksək səviyyədə saxlanılmasını zəruri edir. Bu baxımdan Azərbaycan ordusunun gücləndirilməsi və ölkənin təhlükəsizlik potensialının artırılması strateji vəzifə kimi müəyyən edilmişdir. Çıxışda ölkənin təhlükəsizliyinin yalnız hərbi güclə məhdudlaşmadığı, ideoloji təhlükəsizliyin də mühüm əhəmiyyət daşıdığı vurğulanmışdır. Müasir informasiya texnologiyalarının, internetin, sosial şəbəkələrin və süni intellektin geniş yayıldığı şəraitdə ideoloji təxribatların qarşısının alınması xüsusi aktualıq kəsb edir. Bu istiqamətdə təhsilin, savadlılığın və vətənpərvərlik tərbiyəsinin mühüm rolu qeyd edilmişdir. Cəmiyyətin bilikli və maarifləndirilmiş olması müxtəlif yalan və təxribat xarakterli məlumatların təsirinə qarşı dayanıqlılığı artırır əsas amillərdən biri kimi qiymətləndirilmişdir.

İdeoloji işin müasir tələblərə uyğun qurulması da qarşıya qoyulan mühüm vəzifələr sırasında olmuşdur. Çıxışında cənab prezident xüsusilə vurğulanmışdır ki, ölkədə həyata keçirilən genişmiqyaslı quruculuq işləri, Azərbaycanın əldə etdiyi nailiyyətlər və mövcud reallıqlar ictimaiyyətə düzgün və dolğun şəkildə çatdırılmalıdır. Bunun üçün formal xarakterli tədbirlərdən və şablon yanaşmalardan uzaqlaşmaq, müasir informasiya imkanlarından səmərəli istifadə etmək lazımdır. Həqiqətlərin və real faktların vətəndaşlara çatdırılması, xüsusilə gənc nəslin düzgün məlumatlandırılması ideoloji təhlükəsizliyin mühüm istiqamətlərindən biri kimi göstərilmişdir. Ölkə başçısı öz çıxışında Azərbaycanın İslam həmrəyliyi gücləndirilməsi istiqamətində oynadığı birləşdirici rola da diqqət yetirmişdir. Azərbaycanın İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı ilə sıx əlaqələri, D-8 təşkilatına üzvlüyü və müsəlman ölkələri arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsi istiqamətində həyata keçirdiyi siyasət ölkənin beynəlxalq təşəbbüsünün mühüm hissəsi kimi qeyd etmişdir. Bununla yanaşı, Azərbaycan Avropa dövlətləri, Çin və Amerika Birləşmiş Ştatları ilə strateji tərəfdaşlıq münasibətlərini inkişaf etdirir. Çıxışda bu münasibətlərin əsasını qarşılıqlı etimad, etibarlı tərəfdaşlıq və Azərbaycanın müstəqil siyasəti təşkil etdiyi vurğulanmışdır.

Sosial-iqtisadi məsələlər də çıxışın əsas

istiqamətlərindən biri olmuşdur. Əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi dövlət siyasətinin mühüm prioriteti kimi təqdim edilmiş, minimum əməkhaqqının, pensiyaların və sosial müavinətlərin artırılmasının nəzərdə tutulduğu bildirilmişdir. Bununla yanaşı, sosial siyasətin davamlı olması üçün iqtisadi inkişafın təmin edilməsinin vacibliyi vurğulanmışdır. İnvestisiyaların cəlb edilməsi, iqtisadi potensialın genişləndirilməsi və maliyyə sabitliyinin qorunması ölkənin gələcək inkişafının əsas şərtləri sırasında göstərilmişdir. Azərbaycanın enerji potensialı və onun beynəlxalq əhəmiyyəti də xüsusi qeyd edilmişdir. Ölkənin neft, neft məhsulları, təbii qaz, elektrik enerjisi, neft-kimya məhsulları və gübrə istehsalı və ixracı sahəsində imkanları Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyində rolunu artırır. Müasir geosiyasi şəraitdə enerji təhlükəsizliyinin milli təhlükəsizliklə birbaşa əlaqəli olduğu vurğulanmışdır. Bu baxımdan Azərbaycanın enerji resursları və həyata keçirdiyi layihələr ölkənin beynəlxalq əhəmiyyətinin daha da artmasına imkan yaradır.

Nəqliyyat və tranzit imkanlarının genişləndirilməsi də Azərbaycanın gələcək inkişaf perspektivləri sırasında xüsusi yer tutur. Ölkənin ərazisindən keçən tranzit yulların həcmindən artırılması üçün müasir infrastrukturun yaradılması, beynəlxalq əlaqələrin inkişaf etdirilməsi və Orta Dəhliz, Şimal-Cənub Dəhlizi kimi layihələrin imkanlarından səmərəli istifadə olunması mühüm istiqamət kimi göstərilmişdir. Tranzit imkanlarının genişləndirilməsi yeni iş yerlərinin yaradılmasına, əlavə gəlirlərin əldə olunmasına və Azərbaycanın regional əhəmiyyətinin daha da artmasına şərait yaradacaqdır. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası isə qarşıdakı dövrün əsas vəzifələrindən biri olaraq müəyyənləşdirilmişdir. Çıxışda bu ərazilərdə genişmiqyaslı infrastruktur və quruculuq layihələrinin həyata keçirildiyi, keçmiş məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına qayıdışının təmin olunduğu qeyd edilmişdir. “Böyük Qayıdış” proqramının bundan sonrakı illərdə daha da sürətləndirilməsi qarşıya qoyulan mühüm hədəflərdəndir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası yalnız infrastrukturun yenilənməsi deyil, həm də insanların doğma yurdlarına qayıdaraq təhlükəsiz və layiqli həyat şəraitində yaşamalarının təmin edilməsi baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır.

Beləliklə, Yeni Azərbaycan Partiyasının VIII Qurultayında səsəndirilən fikirlər Azərbaycanın yeni tarixi mərhələdə qarşısında duran əsas strateji məqsədləri aydın şəkildə ortaya qoymuşdur. Ərazi bütövlüyünün və suverenliyin bərpası ilə yeni mərhələyə qədəm qoyan Azərbaycan üçün əsas vəzifələr sırasında dövlət təhlükəsizliyinin və hərbi potensialın daha da gücləndirilməsi, iqtisadi inkişafın davam etdirilməsi, sosial rifahın yüksəldilməsi, beynəlxalq mövqelərin möhkəmləndirilməsi, ideoloji təhlükəsizliyin təmin olunması, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpasının sürətləndirilməsi xüsusi yer tutur. Çıxışın sonunda cənab prezident Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvlərinin və fəallarının qarşıda duran tarixi vəzifələrin icrasında fəal iştirak edəcəklərinə əminliyini ifadə etmişdir. Bu baxımdan VIII Qurultay yalnız görülmüş işlərin qiymətləndirilməsi deyil, həm də Azərbaycanın gələcək inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi baxımından mühüm siyasi hadisə kimi xarakterizə olunur. Qurultayda səsəndirilən əsas mesaj ondan ibarətdir ki, əldə edilmiş nailiyyətlərin qorunması və yeni uğurların qazanılması üçün dövlətçilik ənənələrinin möhkəmləndirilməsi, milli həmrəyliyin qorunması və qarşıya qoyulan strateji məqsədlərin ardıcıl şəkildə həyata keçirilməsi bundan sonra da davam etdirilməlidir.

“Azərbaycan Mərkəzi Asiya ölkələri üçün mühüm tərəfdaş statusuna sahibdir”

“Artıq Azərbaycan təkcə Avropa qitəsi üçün deyil, həmçinin Mərkəzi Asiya ölkələri üçün də olduqca mühüm tərəfdaş statusuna sahibdir. Əgər əvvəllər ölkəmizlə Asiya ölkələri arasında əlaqələr sadəcə müəyyən əməkdaşlıqdan ibarət idisə, hazırda Azərbaycan bu ölkələrlə mühüm iqtisadi layihələr, infrastruktur planlar üzərində iş aparır. Qazaxıstan və Özbəkistanda son bir neçə ay ərzində Azərbaycanın reallaşdırdığı nəhəng layihələr dediklərimizi tamamilə təsdiq edir”.

Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında jurnalist -ekspert Mətləb Salahov bildirib. O qeyd edib ki, Azərbaycan Prezidentinin oktyabrın 8-də Türkmənistanın Türkmənbaşı şəhərində Azərbaycan Respublikası və Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları 8-ci Məşvərət görüşü zamanı səsəndirdiyi fikirlər, xüsusilə burada imza-

lanmış sənədlər gələcək tərəfdaşlıq üçün vacib əhəmiyyət daşıyır. SİTAT: “Əvvəllər Türkmənistanla əlaqələrimiz qarşılıqlı nəzakət və müəyyən məsələlər barədə görüşlərə yəna keçmirdi. Son bir neçə il ərzində Azərbaycan Prezidentinin bu ölkə ilə böyük əməkdaşlığa hesablanmış tərəfdaşlıq siyasəti artıq A z ər b a y c a n l a

Türkmənistanı vacib tərəfdaşlara çevirib. İndi rəsmi Aşqabadla Bakını mühüm regional tərəfdaşlıq əlaqələri, xüsusilə hər

iki ölkənin maraqlarına cavab verən enerji siyasəti birləşdirir. Həmçinin, Xəzər dənizi və Orta Dəhliz iki ölkənin tranzit potensialını birləşdirən əsas həlqəyə çevrilib. Tam əminliklə demək olar ki, hazırda Azərbaycan Mərkəzi Asiya bölgəsində əsaslı siyasi və iqtisadi təsir imkanlarına sahib dövlətdir. Bu, olduqca mühüm faktıdır”.

Afət Tahirqızı

YAP Mərkəzi Aparatında Vyetnam nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib

Oktyabrın 8-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatında YAP Sədrinin müavini – Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov ilə ölkəmizdə səfərdə olan Vyetnam Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin rəsmi nəzəri və siyasi orqanı olan “Kommunist İcmalı” jurnalının Baş redaktorunun müavini Nguen Ngok Hanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti arasında görüş keçirilib.

Görüşdə Azərbaycan-Vyetnam münasibətlərinin dərin tarixi köklərə malik olduğu qeyd edilərək xalqlarımız arasındakı dostluq əlaqələrinin hələ SSRİ dönəmində formalaşdığı, Vyetnam xalqının öndəri Ho Şi Minin 1959-cu ildə Azərbaycana, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin isə SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin birinci müavini kimi 1983-cü ildə Vyetnama səfərinin tarixi əhəmiyyəti vurğulanıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev ilə Vyetnam Sosialist Respublikası Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin Baş katibi To Lamın iki ölkə arasında əməkdaşlığı xüsusi diqqət mərkəzində saxladığı qeyd olunub.

Bildirilib ki, Azərbaycanın müstəqilliyinin bərpasından sonra diplomatik əlaqələrin yaradılması və dövlət başçıların qarşılıqlı səfərləri münasibətlərin dinamik inkişafı üçün geniş imkanlar formalaşdırıb.

Qeyd olunub ki, Prezident İlham Əliyevin 2014-cü ildə Vyetnam Sosialist Respublikasına dövlət səfəri, Vyetnam Prezidenti Çionq Tan Şanqın 2015-ci ildə, Vyetnam Sosialist Respublikası Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin Baş katibi To Lamın isə 2025-ci ildə ölkəmizə rəsmi səfərləri dövlətlər arasında ikitərəfli və çoxşaxəli münasibətlərin inkişafına təkan verərək iqtisadi, siyasi, mədəni-humanitar və digər sahələrdə işbirliyinin dərinləşməsinə etibarlı zəmin yaradıb, 2025-ci ilin mayın 7-də Strateji Tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyanatın qəbul olunması isə Azərbaycan-Vyetnam münasibətlərini yeni inkişaf mərhələsinə yüksəldib.

Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Vyetnam Kommunist Partiyası arasındakı əlaqələrin Azərbaycan-Vyetnam münasibətlərinin mühüm tərkib hissəsi olduğu vurğulanaraq daimi təmasların və qarşılıqlı səfərlərin

önəmi qeyd olunub. 2023-cü ildə Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Vyetnam Kommunist Partiyası arasında imzalanmış Əməkdaşlıq Sazişindən irəli gələn vəzifələrin icrasının istər partiyalar, istərsə də ölkələr arasında dostluq və tərəfdaşlıq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsinə xidmət etdiyi bildirilib.

Strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin irəliləməsi üçün ayrı-ayrı qurumların üzərinə mühüm vəzifələrin düşdüyü, bu kontekstdə media subyektləri arasında sıx əməkdaşlığın vacibliyi vurğulanıb. Davamlı informasiya mübadiləsinin həyata keçirilməsi, beynəlxalq müstəvidə hər iki ölkənin milli maraqlarının müdafiəsinə ideoloji dəstəyin verilməsi, müxtəlif dillərdə sistemli təbliğatın aparılması və dezinformasiyalara qarşı birgə mübarizənin təşkili üçün məqsədyönlü tədbirlərin reallaşdırılmasının son dərəcədə önəmli olduğu qeyd edilib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər bir sıra məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Dünyada vəhşi heyvan populyasiyalarının orta ölçüsü son yarım əsrdə kəskin azalıb. Ümumdünya Təbiət Fondunun (WWF) yeni "Living Planet Report 2026" hesabatına görə, 1970–2022-ci illər arasında izlənən vəhşi onurğalı heyvan populyasiyalarının orta sayı 73 faiz azalıb.

Hesabat Zooloji Cəmiyyətin (ZSL) hazırladığı Living Planet Index məlumatlarına əsaslanır. Araşdırmaya dünyanın müxtəlif bölgələrindəki 5 790 onurğalı heyvan növünə aid 35 803 populyasiya üzrə müşahidələr daxil edilib. WWF-in məlumatına görə, ən ciddi azalma şirin su ekosistemlərində müşahidə olunub. Buradakı heyvan populyasiyalarının orta göstəricisi 85 faiz aşağı düşüb.

Quruda yaşayan növlərin populyasiyalarında azalma 69 faiz, dəniz canlılarında isə 59 faiz təşkil edib. Regional baxımdan ən böyük geriləmə Latin Amerikası və Karib hövzəsində qeydə alınıb – 95 faiz. Afrikada azalma 80 faiz, Asiya-Sakit okean regionunda isə 49 faiz olub. Hesabatda biomüxtəlifliyin azalmasının əsas səbəblərindən biri kimi kənd təsərrüfatının genişlənməsi nəticəsində heyvanların təbii yaşayış məkanlarının məhv edilməsi və deqradasiyası göstərilir.

Digər əsas amillər arasında həddindən artıq ov və digər istismar formaları, iqlim dəyişikliyi, çirklənmə, invaziv növlər və xəstəliklər qeyd olunur. WWF hesabatındakı 73 faiz göstəricisinin bütün vəhşi heyvanların 73 faizinin məhv olması anlamına gəlmədiyi xüsusi vurğulanır.

Bu rəqəm müşahidə olunan heyvan populyasiyalarının ölç-

Həyəcan signalı: vəhşi heyvanların sayı 73 faiz azalıb

üsündəki orta dəyişimi göstərir. Araşdırmaya daxil edilən populyasiyaların təxminən yarısı ya sabit qalıb, ya da artıb. Lakin azalan populyasiyalardakı geriləmənin miqyası artan populyasiyalardakı yüksəlişdən daha böyük olduğuna görə ümumi indeks mənfi istiqamətdə dəyişib.

Hesabat yalnız mənfi mənzərəni ortaya qoymur. WWF bəzi növlərin qorunması və bərpası istiqamətində əldə olunan nəticələri də nümunə göstərir. Məsələn, vəhşi pələnglərin sayı 2010–2025-ci illər arasında 3 200-dən təxminən 5 700-ə yüksəlib – bu, 70 faizdən çox artım deməkdir. Mavi üzgeçli ton balığı, yaşıl dəniz tısbağaları və bəzi digər növlərdə də bərpa əlamətləri müşahidə olunur.

WWF bildirir ki, biomüxtəlifliyin

itirilməsi qaçılmaz proses deyil. Bunun üçün enerji, ərzaq istehsalı və maliyyə sistemlərində dəyişikliklərin sürətləndirilməsi tələb olunur. Təşkilat xüsusilə təmiz və əlçatan enerjinin genişləndirilməsini, təbiətə daha az zərər vuran kənd təsərrüfatının dəstəklənməsini, şirkətlərin ekoloji keçid planlarının gücləndirilməsini və təbiətin bərpasına yönələn investisiyaların artırılmasını vacib hesab edir. Hesabatın əsas mesajı isə budur: vəhşi təbiətin vəziyyəti ciddi şəkildə pisləşsə də, düzgün və uzunmüddətli tədbirlər görüldüyü halda bəzi ekosistemlərin və heyvan populyasiyalarının bərpası mümkündür.

Vəhşi heyvanlar sadəcə təbiətin bir hissəsi deyil, ekosistemlərin işləməsi üçün əsas halqalardan biridir. Onların azalması nəticədə insan

həyatına da təsir edir, çünki bu heyvanlar təbiətin tarazlığını qoruyurlar. Yırtıcılar müəyyən heyvanların həddindən artıq çoxalmasına qarşısını alır, ot yeyənlər bitki örtüyünün dövründə iştirak edir.

Tozlanmanı təmin edən arılar, kəpənəklər, quşlar və digər canlılar bir çox bitkinin çoxalmasına kömək edir. Bu proses kənd təsərrüfatı üçün də vacibdir. Həmçinin meşələrin və bitkilərin yayılmasına kömək edirlər. Bir çox heyvan toxumları müxtəlif ərazilərə daşıyaraq bitkilərin yayılmasını təmin edir.

Bu heyvanlar su və torpaq sistemlərinə təsir edirlər. Heyvanların fəaliyyəti qida məddələrinin torpağa qaytarılmasına və ekosistemlərin məhsuldarlığının qorunmasına kömək edir, xəstəliklərin yayılmasına təsir göstərə bilər.

lər. Ekosistemlərdə növ müxtəlifliyi pozulduqda bəzi xəstəlik daşıyıcılarının üstünlük qazanması riski arta bilər.

Vəziyyət həmçinin insanların ərzaq təhlükəsizliyi ilə əlaqədirdir. Kənd təsərrüfatının məhsuldarlığı sağlam ekosistemlərdən, tozlandırıcılardan, torpaq canlılarından və təbii su dövründən asılıdır. Onlar həmçinin iqlimə qarşı mübarizədə rol oynayır, sağlam meşələr, okeanlar və digər ekosistemlər karbonun saxlanması iştirak edirlər.

Təbiətdəki canlılar elmi və tibbi əhəmiyyət daşıyırlar, onların xüsusiyyətləri yeni dərmanların, materialların və texnologiyaların hazırlanması üçün ilham mənbəyi ola bilər. Ən vacibi isə odur ki, bir növün yox olması çox vaxt təkəcə həmin növün itkisi deyil. O, qida zəncirində başqa canlılarla əlaqədirdirsə, onun azalması bütün ekosistemdə dəyişiklik yarada bilər. Məsələn, yırtıcıların azalması müəyyən heyvanların həddindən artıq artması deməkdir, bitki örtüyünün azalması torpağın və su sistemlərinin dəyişməsi kimi zəncirvari nəticələr yarana bilər.

Lalə Mehralı

Avropanın əksər dövlətləri azad, demokratik cəmiyyətləri təhdid altında saxlamaq üçün özlərindən düzüb-qoşub, dövrüyə buraxdıqları şantaj və böhtan məlumatlarından geninə-boluna istifadə edirlər.

Bu cür iyrənc fəaliyyətin Avropa mərkəzləri tərəfindən Azərbaycana qarşı daha çox istifadə olunduğunu müşahidə etmək mümkündür. Səbəbi də aydındır: Azərbaycan 44 günlük Vətən Müharibəsi ilə bəzi dövlətlərin himayə edib, bəslədikləri və özlərinin bir parçası hesab etdikləri Ermənistanın dizini yerə getirərək, ərəzi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etdi. Parlaq hərbi, siyasi, diplomatik qələbə ilə Azərbaycan təkəcə Ermənistan ordusunu və Ermənistanın hakim rejimini məhv etmədi, həm də Avropanın Fransa, Almaniya, Niderland kimi dövlətlərini, eləcə də Rusiyanı, fars-molla rejimini məğlub etdi. Bundan sonra anladılar ki, Azərbaycanla güc yolu ilə danışmaq və nəyəsə nail olmaq mümkünsüzdür. Başladılar Azərbaycana şantaj etməyə, haqqında beynəlxalq aləmdə mənfi imic formalaşdırmağa. Fransa hər addımda Azərbaycanla bağlı dövlət səviyyəsində böhtanlar səsləndirir, Ermənistan hərbi silah-sursat dəstəyini gücləndirməklə təhdid etməyə çalışır. Makron hakimiyyəti bu cür təxribatçı fəaliyyəti ilə Azərbaycan daxilində gərginlik yaradacağına ümid edir. Halbuki, Azərbaycan cəmiyyəti Fransanın və digər dövlət rəhbərlərinin ulamalarının arxasında hansı məkrli siyasi maraqların dayandığını gözəl anlayır. Ona görə də, təxribatçı məlumatları qətiyyətlə rədd edirlər.

Fransa və Almaniya təhlükəli quruluşa çevrilirlər

Baş verənlərin fonunda Fransa və Almaniya Avropanın ən təhlükəli dövlətinə

“Spiegel”in yalanı təsdiq olundu

çevrilirlər. Xüsusilə də, Fransada oğurluq, qəzetlər, insanlara qarşı qətiyyətlər kütləvi xarakter alır. Vəziyyətin son dərəcə dözülməz olmasından hiddətlənən Fransa əhalisi çıxış yolunu E.Makronun istefa-

ya göndərilməsində görürlər. Makron isə xalqın tələbinə kütləvi həbslər, bəzi hallarda qətilərlə cavab versə də, insanlar təslim olmaq fikrində olmadıqlarını nümayiş etdirirlər. “Sarı jiletlər” hərəkətindən sonra Fransanın yüz minlərlə uşaqları küçələr çıxaraq E.Makronun həbs edilməsi çağırışı ilə aksiyalar keçirirlər. Uşaqlarla hüquq - mühafizə orqanları arasında yaranan toqquşmalarda onlarla aksiya iştirakçısı yaralayıb, 12 nəfər isə həyatını itirib. Fransanın təhsil naziri Eduar Jefre “France 2” telekanalının efirində etiraf edib ki, ölkədə vəziyyət çox ağırdır. Onun sözlərinə görə, polislə toqquşmalarda 12 uşaq öldürülüb, 1200 uşaq isə yaralanıb: “Fransada məktəblilərin kütləvi etirazları zamanı 127 təhsil müəssisəsinə ciddi ziyan vurulub, bəzi məktəblər yandırılıb və qarət edilib. Polis tərəfindən 128 uşaq həbs olunub”.

Fransanın təhsil naziri Eduar Jefre elan edib ki, vəziyyət düzəlməyə qədər ölkənin təhsil ocaqlarında dərslər keçirilməyəcək.

Aksiyalar keçirən uşaqların qətiyyəti onu deməyə əsas verir ki, onlar E.Makronun həbsinə nail olana qədər məqsədlərindən əl çəkməyəcəklər. Məlumatlara görə, yaxın günlərdə Fransa əhalisinin mütləq əksəriyyəti uşaqlara dəstək məqsədi ilə küçələrə çıxacaqlar. Bu isə Fransanı xaos və anarxi-

ya bürüyəcəyindən xəbər verir.

Eyni rüsvayçı vəziyyət Almaniya da hökm sürür. F.Mertz hakimiyyəti nasizm təfəkkürünə, Hitlerin vəhşi siyasətinə uyğun olaraq daxili gərginliyi azaltmaq üçün sə-

hədlərdən kənarda özlərinə rəqib formalaşdırıb, ona qarşı mübarizə apardığını nümayiş etdirməyə çalışır. Yenə də, Mertz iqtidarı hədəf olaraq dünyanın əsas güc mərkəzlərindən olan Azərbaycanı seçib. Hitlerin nəvələri hər gün Azərbaycan haqqında şəər və böhtanlar yayırlar. Bu dəfə isə daha gülməli və ironiya ilə qarşılan metoddan istifadə etməyə cəhd ediblər. Nasistlərin təxribat maşını olan “Spiegel” nəşri yazıb ki, guya Almaniyanın keçmiş kəşfiyyat rəhbəri Avqust Hanning Azərbaycan kəşfiyyatı üçün analizlər hazırlamış ola bilər. Öz nasist düşüncələrinə uyğun olaraq nəsr iddia edir ki, istintaqçılar məxfi məlumatların ötürülməsinə qarşı Hanningi araşdırırlar. Qeyd edilib ki, Avqust Hanning 1998-2005-ci illərdə Almaniyanın Federal Kəşfiyyat Xidmətinin (BND) rəhbəri olarkən Azərbaycanın xeyrinə casusluq edib, müəyyən məxfi hesabatlar hazırlayaraq, Azərbaycan tərəfinə verib.

Almaniya hakimiyyəti nasist yanaşmalarından əl çəkmir

“Spiegel”in məlumatına görə, casusluq şübhəsi ilə saxlanılan keçmiş BND rəhbəri Avqust Hanningin Azərbaycan kəşfiyyatı ilə mümkün əlaqələrinə dair əlamətlər vardır. Hanning dövlətə xəyanət məqsədilə casusluq, dövlətə xəyanətə cəhd və kəşfiyyat

agenti fəaliyyəti şübhələri üzrə araşdırılır. Eyni zamanda keçmiş büro rəhbəri Manfred D. də saxlanılıb. İddialara görə, Manfred D. 2022-ci ilə qədər ödəniş müqabilində Hanning üçün BND-dən minlərlə sənəd, o cümlədən məxfi materiallar əldə edib.

“Spiegel” yazır ki, Almaniya Federal Baş Prokurorluğu 80 yaşlı Hanningi keçmiş büro rəhbəri Manfred D. vasitəsilə məxfi BND sənədləri əldə etməkdə ittiham edir. İstintaqçıların məlumatına görə, Hanning bu sənədlərdən xarici kəşfiyyat xidmətinin əməkdaşı üçün nəzərdə tutulan analiz hazırlamaq məqsədilə istifadə edib.

İddialar ondan ibarətdir ki, Hanningin Azərbaycanla isti əlaqələri mövcuddur. Belə ki, keçmiş BND rəhbəri Almaniya-Azərbaycan Forumunun idarə heyətinin üzvü olub. Məhz bu amili əsas gətirən Almaniyanın təxribat maşını hesab olunan “Spiegel” erməni lobbisinin sifarişlərinə və aldığı ödənişlərə əsasən qeyd edir ki, Hanning Azərbaycana kəşfiyyat məlumatları ötürüb. Təbii ki, bu cür yalan və təxribat xarakterli yazı ondan xəbər verir ki, nəsr jurnalı etika qaydalarına və ədalətli mətbuat yayımı prinsiplərinə ayaqlar altına atır.

Bu cür yersiz və gülməli məlumata haqlı olaraq, Azərbaycan xüsusi xidmət orqanları diplomatik kanallarla həm Almaniya Kanslərinin ofisinə, həm də Almaniya Xarici İşlər Nazirliyinə öz etirazını bildirib. Göründüyü kimi, Azərbaycana qarşı yalan, böhtan, təxribat xarakterli məlumatların tirajlanması, iyrənc fəaliyyətin göstərilməsi Almaniya hakimiyyətinin əsas siyasətinə çevrilib. Təbii olaraq belə bir dövlət siyasətini üzəndirən dövlət məhvə məhkumdur. Yəqin ki, Hitlerin qurduğu dövlət öz qanında boğulacaq. Necə ki, Hitler dünyaya sahib olmaq istəyirdi, nəticədə özü ilə yanaşı Almaniya xalqını bu gün də davam edən fəlakət yaşatdı.

i.ƏLİYEV

Sosial şəbəkələr ailə münasibətlərini necə təhlükə altına salır? - FAKTLAR

Azərbaycanda 2026-cı ilin ilk 6 ayı ərzində 10 350 boşanma faktı qeydə alınıb. Əhalinin hər 1000 nəfərinə düşən boşanma sayı: 1,9 - 2,0 səviyyəsində qərarlaşıb. Bu gün boşanma səbəbləri arasında sosial şəbəkələrdən istifadə də var. Sosial şəbəkələrdən nəzarətsiz və qeyri-etik istifadə Azərbaycanda boşanma səbəbləri arasında ciddi artım göstərir.

SOSİOLOQ AÇIQLADI

münaqişələrə səbəb olur. Paylaşımalar, bəyənmələr və mesajlaşmalar səbəbindən cütlüklər arasında bir-birinə etimad və güvən azala bilər".

Sosioloq vurğulayıb ki, sosial şəbəkələr vasitəsilə qurulan emosional və ya romantik əlaqələr ailədaxili münasibətlərə mənfi təsir göstərir: Sosial şəbəkələrə həddindən artıq vaxt ayırmaq ailə məsuliyyətlərinin və

birgə vaxtın azalmasına səbəb ola bilər.

Bununla yanaşı, qeyd etmək lazımdır ki, sosial şəbəkələr boşanmanın yeganə səbəbi deyil. Boşanmalar adətən qarşılıqlı anlaşılmaqlıq, maddi problemlər, xəyanət, zorakılıq, məsuliyyətsizlik və digər amillərin təsiri nəticəsində baş verir. Sosial şəbəkələr isə mövcud problemləri dərinləşdirən və xəyanət hallarını artıran amillərdən biridir. Bu riskləri azaltmaq üçün ailə üzvlərinin açıq ünsiyyət qurması, sosial şəbəkələrdən istifadə ilə bağlı qarşılıqlı razılaşdırılmış qaydalar müəyyən etməsi və birlikdə keyfiyyətli vaxt keçirməsi faydalıdır".

Arzu Qurbanlı

Yol çökdükdə avtomobilə və ya vətəndaşa dəyən zərəri kim ödəməlidir?

Avtomobil yolları haqqında qanunun 48 və 52-ci maddəsinə konkret olaraq məsuliyyətin kimin üzərinə düşməsi qeyd olunmuşdur. Bu sözləri SİA-ya vəkil Turan Abdullazadə deyib. O sözlərinə belə davam edib: "Belə ki, həmin qanunun 48-ci maddəsinə əsasən, Avtomobil yollarının idarə olunmasını həyata keçirən yol təsərrüfatı orqanları, habelə onların idarə, müəssisələri və vəzifəli şəxsləri qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada avtomobil yolları haqqında qanunvericiliyin tələblərinin

pozulmasına görə məsuliyyət daşıyır. Həmin qanunun 52-ci maddəsinə əsasən, Yol təsərrüfatı orqanlarının, habelə onların idarə və müəssisələrinin öz vəzifələrini yerinə yetirmədiklərindən və ya lazıminca yetirmədiklərindən yol şəraitinin

qeyri-qənaətbəxş olduğuna görə avtomobil yol istifadəçilərinin həyatına və sağlamlığına dəyən zərər həmin orqanların, idarə və müəssisələrinin vəsaiti hesabına ödənilir.

Azərbaycanda avtomobil yollarının və Bakının əsas küçələrinin əksəriyyətinə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi (AAYDA) baxır. Bəzi daxili və həyət yolları yerli icra hakimiyyətinin və ya bələdiyyənin səərəmcamındadır. Yolu təhlükəsiz vəziyyətdə saxlamaq və təhlükəli yerləri nişanlamaq onların vəzifəsidir. Bunu etməyiblərsə, Mülki Məcəllənin zərərin əvəzinin ödənilməsi (delikt) haqqında müddəaları əsasında məsuliyyət daşıyırlar.

Məsələn, Çökmə yeraltı su və ya kanalizasiya borusunun sızmasından baş veribse (bu, çox yayılmış səbəbdir), məsuliyyət həmin xəttin sahibinin üzərinə düşə bilər. Məsələn, "Azərsu", qaz və ya istilik şirkəti. Yaxınlıqda qazıntı və ya təmir işləri gedirsə və çökmə buna görə baş veribse, podratçı şirkət cavabdeh ola bilər.

Praktikada yolun çökməsi dövlət və bələdiyyə orqanlarının məsuliyyət zonasında baş veribse zərərçəkmiş həmin orqanlara və ya onun sığortasına müraciət etməlidir. Əgər hadisə sığorta hadisəsi kimi tanınarsa sığorta ödənişi də təbiiq oluna bilər".

Ayşən Vəli

ELAN

Həsənov Vüsal Musa oğlunun adına "Hasil-2022" MMC -ilə bağlanmış müqavilə əsasında daxili kredit ilə alınmış mənzilə (ünvan: Xırdalan şəhəri Axundov küçəsi, blok XA2 mənzil 12) aid müqavilə sənədi, habelə illik ödəniş cədvəli və qəbzləri itdiyi üçün etibarsız sayılır.

"T-Kredit" MMC VÖEN: (1302164881) bildirir ki, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı İdarə Heyətinin 28 iyul 2026-cı il tarixli, BKT-51 nömrəli Cəmiyyətə verilmiş bank olmayan kredit təşkilatı fəaliyyətinə dair lisenziya 29 sentyabr 2026-cı il tarixli, protokol №41, çıxarış №16 nömrəli qərar ilə ləğv edilmişdir.

Bununla əlaqədar olaraq, Azərbaycan Respublikasının "Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında" Qanununa və Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq Cəmiyyətin könüllü ləğvi prosesinə başlanılmışdır. Cəmiyyətə qarşı kreditor tələbləri bu elanın ilk dəfə dərc edildiyi gündən 11.12.2026-cı il tarixinədək aşağıdakı ünvana yazılı şəkildə təqdim edilə bilər.

Ünvan: AZ1001, Səbail rayonu, Nigar Rəfiyyəli 9.
E-mail: info@t-kredit.az

Baş redaktor: Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
sesmediagrup@gmail.com
sesqazeti@gmail.com

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet
həftədə iki dəfə
nəşr olunur
Tiraj: 2000

Məsələ ilə bağlı sosioloq Lələ Mehranlı SİA-ya açıqlamasında bildirib ki, sosial şəbəkələrdən istifadə ailə münasibətlərinə mənfi təsir edir, cütlüklər arasında münasibətlərə səbəb olur: "Nəzarətsiz və həddindən artıq istifadə isə bəzi hallarda boşanma riskini artırır. Sosial şəbəkələrdə çox vaxt keçirmək artıq cütlüklər arasında ünsiyyətin zəifləməsinə gətirib çıxarır. Belə ki, həyat yoldaşlarının bir-birinə ayırdığı vaxt azalır, ailədaxili ünsiyyət zəifləyir. Sosial şəbəkələr tərəflər arasında inamsızlığa, haqlı və haqsız qısqanclığa səbəb olur. Gizli yazışmalar, şübhəli davranışlar və ya keçmiş münasibətlərin yenidən başlaması inamsızlıq yarada bilər. Bu da özlüyündə cütlüklər arasında